

Dades preliminars sobre l'estatus actual de la tortuga de Florida (*Trachemys scripta elegans*) al delta del Llobregat

Spartina. Butlletí naturalista del delta del Llobregat • Número 3. Anys 1997-98

Rebut: 11.11.97
Acceptat: 21.01.98

Joan Manel Roig* i Enric de Roa**

* Dept. Biologia Animal (Vertebrats). Facultat de Biologia. Universitat de Barcelona.
Av. Diagonal, 645. 08028 Barcelona

** Àrea de Medi Ambient. Ajuntament del Prat de Llobregat
Major, 2-4, 08820 El Prat de Llobregat

Keywords: Distribution, reproduction, first record, *Trachemys scripta elegans*, Llobregat Delta, Catalonia.

Abstract: Preliminary data on the current status of the Red-eared terrapin (*Trachemys scripta elegans*) in the Llobregat Delta. This note describes the presence of the Red-eared terrapin in sixteen different localities in the Llobregat Delta (Catalonia, NE Spain). Information on the first breeding record in natural conditions in this area of this introduced turtle is also provided. The problems caused by the massive commercialization of this species are also discussed.

Paraules clau: Distribució, reproducció, primera cita, *Trachemys scripta elegans*, delta del Llobregat, Catalunya.

Resum: Aquesta nota descriu la presència de la tortuga de Florida a setze localitats diferents del delta del Llobregat (Catalunya, NE Espanya). També es proporciona informació sobre la primera cita de reproducció en condicions naturals en aquesta àrea, i la problemàtica derivada de la seva importació massiva.

Palabras clave: Distribución, reproducción, primera cita, *Trachemys scripta elegans*, delta del Llobregat, Catalunya.

Resumen: Datos preliminares sobre el estatus actual de la tortuga de Florida (*Trachemys scripta elegans*) en el delta del Llobregat. Esta nota describe la presencia de la tortuga de Florida en dieciséis diferentes localidades del delta del Llobregat (Cataluña, NE España). También se proporciona información sobre la primera cita de reproducción en condiciones naturales en esta área, i se tratan aspectos sobre la problemática derivada de su masiva importación.

INTRODUCCIÓ

La tortuga de Florida és una espècie originària d'Amèrica del Nord, distribuïda per la conca del Mississippí, i des de l'oest dels estats de Florida i Virgínia fins a l'extrem oriental de Nou Mèxic (Ernest & Barbour 1989).

Es tracta de l'espècie de rèptil d'introducció recent més abundant a Catalunya. Es troba distribuïda principalment per les comarques litorals, excepte una citació a Arties (Val d'Aran), (Llorente 1995). Així, ha estat citada a disset localitats a Catalunya, des del delta de

l'Ebre fins a la serra de l'Albera (DARP 1996).

Trachemys scripta és l'espècie de rèptil més comercialitzada com a animal domèstic al món. Així, l'Estat espanyol va ésser el quart importador mundial d'aquesta espècie el 1990, amb un total de 770 000 exemplars (Warwick 1991). A Catalunya, el volum d'importació el 1996 va ésser d'uns 200 000 exemplars (DARP 1996).

A part de la problemàtica que representa l'alliberament incontrolat d'aquesta tortuga als espais naturals, s'han descrit casos de

LOCALITAT	N	ANY	UTM 1x1 Km
1. Canal de la zona militar	1	1991	DF2271
	1	1992	
2. Braç de la Vidala (passarel·la de fusta)	1	1994	DF2170
	1	1995	
	5	1998	
3. Braç de la Vidala (a prop autovia)	2	1994	DF2171
	2	1996	
4. Braç de la Vidala (davant de l'aguait)	1	1994	DF2170
	3	1997	
5. Bassa del Prat	1	1992	DF2376
	3	1993	
	4	1994	
	9	1995	
	7	1996	
	6	1997	
4	1998		
6. Reguera de les Bogues	1	1995	DF2271
7. Riera de St. Climent	1	1995	DF2170
8. Canal de la Bunyola (zona paperera)	1	1996	DF2573
9. Canal de la Bunyola (entre porta i desemboc.)	1	1997	DF2672
10. Bassa de ca l'Alaio	1	1997	DF2376
11. Bassa de les Bogues (R.C.G. Prat)	1	1991	DF2370
12. Riu Llobregat (a prop de cal Carlets)	1	1997	DF2277
13. Canal Olímpic de Castelldefels	-	1996	DF1669
14. Antigues basses de la Riera dels Canyars (Gavà)	-	1992	DF1769
15. Corredora sector de can Feliu (Viladecans)	1	1997	DF1971
16. Bassa dels Pollancre (maresma de les Filipines)	2	1998	DF2170

Taula 1. Localitats del delta del Llobregat on ha estat observada la tortuga de Florida.

N: nombre màxim d'observacions d'individus diferents.

Table 1: Localities in the Llobregat Delta where the Red-eared terrapin has been observed.

N: maximum number of different individuals observed.

transmissió de malalties infeccioses a altres rèptils i fins i tot a humans (Warwick 1991; DARP 1996).

Aquest article pretén, d'una banda, fer una aproximació de l'estatus actual de l'espècie al delta del Llobregat mitjançant un recull de diverses cites a les zones humides d'aquesta àrea. D'altra banda, es fa referència a la primera cita de reproducció de l'espècie al delta del Llobregat en condicions completament naturals.

La tortuga de Florida s'ha reproduït prèviament a les instal·lacions del Centre de Reproducció d'Amfibis i Rèptils de Masquefa (Martínez-Silvestre et al. 1997) i al Centre de

Reproducció de Tortugues de Garriguella, però el cas que aquí es descriu tracta d'una població asilvestrada.

RESULTATS

1. Dades de distribució de *Trachemys scripta elegans* al delta del Llobregat i àrees de solapament amb *Mauremys leprosa*.

La tortuga de Florida al delta del Llobregat es troba distribuïda per tot tipus d'hàbitats aquàtics, tant a localitats costaneres com a d'altres més interiors.

S'ha observat a setze localitats (definides

per quadrícules UTM 1x1 Km) on, en general, l'abundància sembla ser baixa, amb una o dues observacions d'individus diferents a la majoria de localitats (*taula 1*). Les poblacions que semblen presentar un major nombre d'efectius són les de la bassa del Prat i del braç de la Vidala (a prop del pont de l'estany), on s'han arribat a comptabilitzar fins a un màxim de nou i cinc exemplars respectivament.

Per tal de reduir els seus efectius, s'han dut a terme sessions de captura amb nanses de pesca esquerades amb fetge, amb el resultat de set exemplars capturats a la bassa del Prat en el període 1992-95 i un exemplar capturat al braç de la Vidala el 1993.

Cal destacar el fet que aquesta espècie al·lòctona comparteix hàbitat amb la tortuga de rierol (*Mauremys leprosa*) en un total de sis localitats (*figura 1*).

2. Primera cita de reproducció de *Trachemys scripta elegans* en condicions naturals al delta de Llobregat.

Durant el maig de 1997 es va detectar una posta de tortuga de Florida en una platgeta argilosa de la bassa del Prat (UTM DF2376). La posta era de 9 ous, i es va desenterrar després de deixar passar un temps superior al temps d'incubació descrit per diferents autors per a aquesta espècie (*figura 2*).

Una posterior anàlisi dels ous va servir per comprovar que els embrions estaven completament desenvolupats, la qual cosa fa suposar que la reproducció hauria estat un èxit tot i no haver eclosionat dins del temps esperat (De Roa & Roig en premsa).

La constatació de la reproducció en llibertat de la tortuga de Florida evidencia la total aclimatació d'aquesta espècie al·lòctona als espais naturals del delta del Llobregat.

Pel que fa a *Mauremys leprosa*, no s'havia constatat la seva reproducció al Delta fins el mes de març de 1998, en què es va trobar (P. Royo com. pers.) un exemplar immatur (30 mm de longitud de la closca), nascut l'any

anterior, a la maresma de les Filipines (UTM DF2170).

DISCUSSIÓ

La tortuga de Florida, tot i ésser una espècie introduïda, presenta, com ja s'ha dit, una distribució bastant àmplia al delta del Llobregat. Això es pot explicar per dos factors: d'una banda, es tracta d'un animal importat de forma massiva com a animal de companyia i posteriorment alliberat a tot tipus d'hàbitats aquàtics accessibles al públic. D'altra banda, en tractar-se d'una espècie de caire termòfil (Llorente et al 1995), s'adapta bé al clima mediterrani.

Aquests fets, junt amb la constatació de la seva reproducció en llibertat, demostren que no té cap factor limitant per completar el seu cicle biològic a les nostres zones humides. Si l'espècie arriba a consolidar les seves poblacions introduïdes, en un futur podria expandir-se amb facilitat i assolir distribucions més àmplies.

El caràcter pioner i la gran adaptabilitat i plasticitat ecològica que s'han descrit per a la tortuga de Florida (Da Silva & Blasco 1995) posen de manifest el perill potencial d'impacte negatiu d'aquesta espècie sobre l'equilibri dels nostres ecosistemes aquàtics, i, en concret, sobre les poblacions de tortugues aquàtiques autòctones.

Davant el problema cada cop més greu que representa l'existència d'aquesta espècie als nostres espais naturals, caldria dur a terme les següents mesures que coincideixen amb les conclusions finals arribades al I International Congress of Chelonian Conservation (França, juliol de 1995):

1. Suspendre el comerç internacional de juvenils de *Trachemys scripta elegans* i d'altres espècies amb una problemàtica similar.

2. Buscar els mitjans efectius per eliminar les poblacions introduïdes d'aquesta espècie

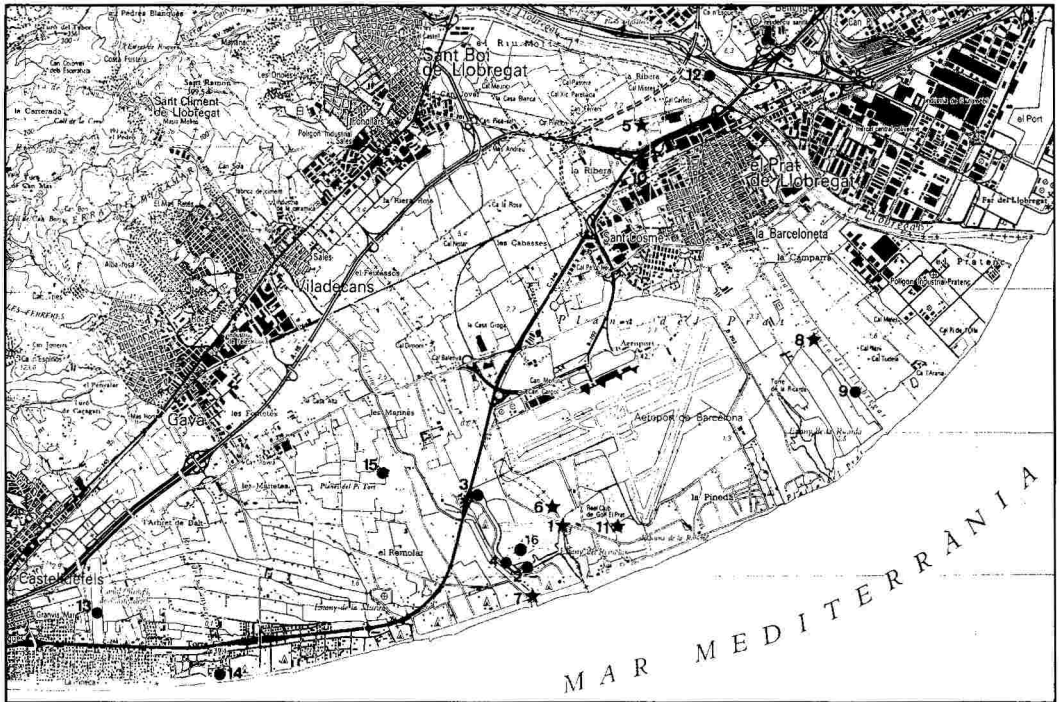

Figura 1. Localitats del delta del Llobregat on és present la tortuga de Florida. El punt negre indica les zones on només s'ha citat la presència de la tortuga de Florida. L'estrella negra correspon als indrets on s'han observat conjuntament la tortuga de Florida i la tortuga de rierol. Els números de les localitats corresponen als de la taula 1.

Figure 1. Localities in the Llobregat Delta where the Red-eared terrapin has been found. The black spot shows the places where only the Red-eared terrapin has been observed. The black star shows the localities where both species of terrapins have been observed. The numbers of the localities are the same as in Table 1.

Figura 2. Posta de tortuga de Florida trobada a la Bassa del Prat.

Figure 2. A clutch of the Red-eared terrapin eggs found in the Bassa del Prat.

dels nostres ecosistemes aquàtics.

Cohèrentment amb la primera d'aquestes conclusions, el Reglament 2551/97 de la Comissió Europea, de data 15.12.97 (publicat al DOCE 349/4 del 19.12.97) suspèn la introducció a la Unió Europea d'exemplars vius, inclosos els criats en captivitat, d'algunes espècies de flora i fauna silvestre, entre elles *Trachemys scripta elegans* (Casanovas, en premsa).

AGRAÏMENTS

A T. Ballesteros, R. Castán, A. Degollada,

P. Esteban, R. Gutiérrez, J. Melero i F.X. Santaefemia per l'aportació d'observacions.

BIBLIOGRAFIA

BALLESTEROS, T. & DEGOLLADA, A. 1995. *Distribució dels amfibis i rèptils al delta del Llobregat*. *Spartina* 2: 85-96.

CASANOVAS, R. *Campaña sobre la tortuga de Florida en Catalunya*. Bol. Asoc. Herpetol. Esp. (en premsa)

DA SILVA, E. & BLASCO, M. 1995. *Trachemys scripta elegans in Southwest Spain*. *Herpetological Review* 26 (3): 133-134.

DE ROA, E. & ROIG, J.M.. *Primera cita de puesta en un hábitat natural de la tortuga de Florida (Trachemys scripta elegans)*. Bol. Asoc. Herpetol. Esp. (en premsa).

ERNEST, C.H. & BARBOUR, W. 1989. *Turtles of the world*. pp. 113. Smithsonian Institution Press. London.

GINER I VALLS, M.C. 1996. *La tortuga de Florida: situació i problemàtica a Catalunya*. Informe D.A.R.P.

LLORENTE, G.A. et al. 1995. *Atlas dels amfibis i rèptils de Catalunya i Andorra*. pp.164-165. Ed. El Brau. Girona.

MARTINEZ-SILVESTRE, A. et al. 1997. *Nota sobre la reproducció en condicions naturals de la tortuga de Florida (Trachemys scripta elegans) en Masquefa (Cataluña, España)*. Bol. Asoc. Herpetol. Esp 8: 40-42.

WARWICK, C. 1991. *Conservation of Red-eared terrapins (Trachemys scripta elegans): threats from International pet and culinary markets*. British Chelonian Group. *Testudo* 3 (3): 34-44.